

Beslutningsstøtteværktøj til V1-kortlægning Materielgårde med fokus på pesticider

Materielgårde

Branchedefinition: Lokalteter, der har været hjemsted for vedligeholdelsesopgaver, herunder sprøjtevirksomhed på vejarealer og rekreative områder samt lokaliteter, som har været kommunalt ejede.

Kan tale for kortlægning

- Opbevaring og håndtering af pesticider
- Oplysninger om pesticidhåndtering
- Øvrige oplysninger om forurenende aktiviteter

Kan tale imod kortlægning

- Manglende kendskab til punktkilder (fx opbevaring af materiel, som eneste punktkilde)

Det er vigtigt at bemærke, at baggrunden for vurdering af kortlægning ikke beror på risiko, men udelukkende på fund.

Væsentligste punktkilder

- Vaskeplads/påfyldningsplads
- Kemikalieoplag
- Pesticidhånderingsareal (fx ved porte)
- Saltoplag

Andre mulige punktkilder

- Uheld/spild
- Nedgravet emballage
- Afbrændingsplads
- Oplag af fx tromler, tønder osv.
- Adgang til vand

Pesticider (eksempler)

- Den bedste viden om, hvad der har været anvendt på den enkelte lokalitet, fås, hvis muligt, ved interview med dem, der har anvendt sprøjteprodukterne/stofferne.
- 1. generationsmidler: Tungmetalholdige midler, pyrethrin, derris, nikotin, svovlholdige forbindelser. /3/
- 2. generationsmidler: Organochlor-insekticider: Fx DDT, lindan, dieldrin, kviksløvmidler, organofosfat-pesticider: Fx parathion, dimethoat, triaziner: Fx Atrazin, phenoxyryrer: fx 2,4-D, dichlorprop, mechlorprop, MCPA, 2,4,5-T. /3/
- Ny pesticidpakke (ikke udgivet):
 - Erfaringsopsamling viser, at der ved undersøgelser (19 vandanalyser) på 6 materielgårde/anlægsgartnerier i 2018-2020 er påvist 16 af 235 stoffer i Agrolab-pesticidpakken. De mest påviste stoffer var: DMS, BAM, desphenyl-chloridazon, metalaxylsäure (CGA 62826), mecoprop, metalaxylsäure-1-carbonsäure (CGA 108906), Imidacloprid, dimethyltotylsulfamid (DMST), bentazon.
- For fuldstændig liste henvises til 'Bruttolisten' (2018), hvor 176 aktivstoffer og metabolitter er registreret som værende relateret til anvendelse på anlægsgartnerier/materielgård. /2/

Vigtige tidsperioder (kan både være ift. lovgivning, brug af specifikke stoffer eller andet)

- 1. generationsmidler: Fra slutningen af 1800-tallet frem til 2. Verdenskrig hovedsageligt uorganiske forbindelser med giftige metaller (kobber, arsen og kviksølv). Anvendt til op i 1970'erne. /3/
- 2. generationsmidler: På markedet fra midten af 1940'erne. Afløses over en ca. 20-årig periode fra midten af 1970'erne af midler som generelt er mindre giftige for varmbloodede organismer (3. generationsmidler). /3/
- 1956: Fra dette år registreres salgsmængderne af bekæmpelsesmidler. /3/
- 1966: Vejledning til bortskaffelse af tom emballage foreskriver, at emballagen skal brændes af, og asken nedgraves. Ikke brændbare emballager (glas og metal) knuses og nedgraves. Rester af bekæmpelsesmidler hældes i hullet, inden det dækkes til. /3/
- 1966: Sprøjter rengøres ved gennemskylning med rigeligt vand. Skyllvand må ikke løbe i kloak, dræn, gadekær eller vandløb. Samme skylleplads må ikke anvendes igennem længere tid, da vand vil kunne kanalisere sig hen til brønde og dræn. /3/
- 1973: Miljøbeskyttelsesloven giver mulighed for at forbyde eller begrænse anvendelsen af et stof. /3/
- 1987: Ikke brændbar emballage og meget giftig emballage skal efter rengøring afleveres på den kommunale modtagestation. Tom emballage skal opbevares som fyldt emballage, dvs. i aflåst giftrum. /3/
- 1993: Afbrænding af emballage er ikke længere tilladt. Skal afleveres på kommunal modtagestation efter rengøring. /3/
- Fra 1993: Alle, der erhvervsmæssigt anvender bekæmpelsesmidler til regulering eller beskyttelse af plantevækst, skal have et sprøjtecertifikat. /3/
- Fra 1994: Der skal føres sprøjtejournal for de arealer, hvor der udspreddes pesticider i professionelt øjemed. Sprøjtejournalen skal indeholde oplysninger om arealets størrelse, afgrøde eller kultur, middel og dosering, dato samt ejer eller brugers navn. /3/
- Sprøjtejournal skal føres af alle professionelle brugere af sprøjtemidler og opbevares i tre år. /4/
- Senere år: Normal praksis, at tom emballage returneres til leverandøren. /3/

Hvis du vil vide mere:

/1/ [Pesticidanvendelse i forskellige brancher](#). Miljøstyrelsen. Miljøprojekt nr. 562, 2000

/2/ Bruttoliste fra '[Redegørelse for projektet Nye pesticidanalysepakker 2018](#)', Regionernes Pesticidarbejdsgruppen, 2019. Opdateret version af bruttolisten kan tilgås [her](#)

/3/ [Branchebeskrivelse for aktiviteter med pesticidhåndtering og -anvendelse, Maskinstationer, planteskoler, frugtplantager og gartnerier](#). Amternes Videncenter for Jordforurening. Teknik og Administration Nr. 5, 1998

/4/ [Føring af sprøjtejournal](#), Miljøstyrelsen 2022